

Fra Svenskekrigen 1658—59.

Af Gmd. L. J. Duelund, Lakkendrup.

En god Mils Vej nord for Svendborg og lidt vest for Nyborg gl. Landevej ligger Landsbyen Lakkendrup, udgørende den sydøstlige Del af det vidtstrakte Gudbjerg Sogn.

Lakkendrup By er i en Halvcirkel fra Nordøst til Sydvest omgivet af vidtstrakte, lave Mosearealer, der strækker sig et Stykke ind i den nordvestlige Del af Brudager Sogn, og i Flademaal udgør ca. 500 Tdr. Land.

Dette omfattende Mosedrag, som i Almindelighed betegnes med «Sortemosen», er nu saa godt som overalt opdyrket, hvortil den i Aarenes Løb flere Gange foretagne Opgravning og Regulering af den saakaldte «Sortemoseaa» i særlig Grad har bidraget.

Men i gamle Dage, for 1 a 200 Aar tilbage, da endnu intet særligt Arbejde var gjort for Vandets Afledning, laa Lakkendrup By vel gemt bag disse Moser og Moradser, hvor Vandet den meste Tid af Aaret oversvømmede store Arealer, og hvor Vejene

bugtede sig frem i de underligste Slyngninger efter Højdedragene, eller hvor der fandtes lidt fastere Undergrund.

Her paa disse store fugtige Flader førte Mængder af Vade- og Svømmefugle ret et Slaraffenliv. Ænderne snadrede i Sivene, Storken spankede, hvor den kunde naa Bund med sine lange, røde Ben, Viben boltrede sig skingrende i Luften, mens Sneppen og Bekkasinen med hurtige Vingekast skar henover de øde Strækninger. Og ifølge Sagnene snurrede «Horsegøgen» saalænge for de gamle Øg, at disse, følgende Lyden, sank i Moradserne, hvor de snart fik Øjnene hakket ud. Ogsaa den store Rørdrum skal have holdt til her. Den skal have kunnet skrige saa højt, at Rørdrummen i Hvidkilde Sø kunde høre det og give Gensvar.

Men det varslede ikke godt, naar Rørdrummen saadan lod sin stærke Stemme høre i de stille Nattetimer. Det betød enten Krig eller Dyrtid, særligt hvis den gav tre stærke «Stød».

— Rørdrummens Skrig har rimeligvis lydt her i Lakkendrup Moser i Aarene 1658—59. I alt Fald havde der været Grund til det.

Krigen stod for Døren og var efter kort Tids Forløb i fuld Gang.

*

*

*

Svenskernes Indfald her i Landet i 1658—59 gjorde overalt, hvor de kom frem, et stærkt Indtryk paa Befolkningen. Og Mindet om de Begivenheder, der paa en eller anden Maade staar i Forbindelse med denne Krig og de fjendtlige Soldaters Indkvartering hos Beboerne, prægede sig saa dybt i Bevidstheden, at Beretninger fra disse Trængselsaar levede i

flere Slægtled som mundtlige Overleveringer fra Forældre til Børn.

— Det var forud bekendt, at Svenskerne nærrede Frygt for at komme ned paa denne Egn af Fyn. De var bange for at blive indesluttet ved «Sorten Sø» og for at blive taget tilfange ved de store Strækninger af Moser, Sumpe og Moradser, som omgav Søen.

Men det svenske Rytteri kom alligevel omsider her til Lakkendrup og blev indkvarteret i Byen. At de har opført sig som strenge Herrer, er ogsaa hævet over al Tvivl.

Ifølge mundtlig Beretning fra en forlængst afdød, gammel Kone, der atter har hørt om Tildragelsen af sine Forældre og Bedsteforældre, blev Beboerne enige om, at hver Mand i Byen paa en bestemt Nat og paa samme Klokkeslet skulde slaa sine indkvarterede Svenskere ihjel. Og særlig anføres en Gaard (nuværende Hus Matr.-Nr. 21 b), hvor der blev slaaet mange Svenskere ihjel.

Hertil blev benyttet forskellige Slags Redskaber, hvad man nemmest havde ved Haanden, hvilket ogsaa kunde være tilstrækkeligt, da Svenskerne blev overfaldet, medens de laa i Sengene.

Alle Ligene blev ført ud i Moserne og puttete ned i de dybe Tørvegrave. Navnlig paavises endnu i en bestemt Mark en Lavning (under Matr.-Nr. 4 a), hvor Byens ældste Tørvegrave skal forefindes. Herfra melder Sagnet, at mangan svensk Soldat er puttet ned, ikke alene de, der ombragtes ved den foran nævnte Begivenhed, men efterhaanden, som Folk saa Lejlighed til at rydde en eller anden Svensker af Vejen, blev han besørget ud i disse dybe Huller.

— Et andet Sagn gaar ud paa, at under Krigen

skal en Trop svenske Ryttere være bleven drevet ned i Sumpene, hvor de sank ned og omkom.

En Del Geværer skal senere være fundne i Mose-
dragene, hvilket altsaa tyder paa, at Svenskerne under
en eller anden Form har lidt Nederlag. Og som et
yderligere sikkert Bevis paa det svenske Rytteris
Nærværelse her har i umindelige Tider været frem-
hævet den Omstændighed, at der i de nu opdyrkede
Moser har været fundet smaa bitte, forholdsvis brede,
men tynde Hesteko, der altid har været benævnt
«svenske Sko», fordi de er saa smaa, at de kun kan
have været anvendt til meget smaa Heste. Sandsyn-
ligheden formenes da at være for, at det er de smaa,
svenske Heste, som har været beslaet med disse
ejendommeligt formede Sko.